

Vigència de T.S. Eliot

DAVID CASTILLO coordinador

ELIOT
EDITORS

Amb la nova traducció d'Àlex Susanna encara a les mans de *Quatre quartets* de T.S. Eliot –publicada per Viena–, els aficionats estem d'enhonorabona perquè la dinàmica i valenta col·lecció de poesia *Alabatre* ens presenta *Prufrock i altres observacions*, en traducció i pròleg del jove poeta Marc Masdeu. Al suplement d'avui publiquem la didàctica introducció, que contextualitza l'obra en el conjunt del corpus teòric i artístic d'un dels grans creadors del segle XX.

La importància d'Eliot rau no exclusivament en la qualitat i exigència dels seus llibres sinó en el fet d'haver estat un guia influent per a la majoria de les generacions que han dilatat el seu llegat fins a convertir-lo en un clàssic. Masdeu ens diu que amb aquest llibre Eliot ens ofereix la temptació d'endinsar-nos en el mar, amb el perill d'ofegar-se que comporta: "El mar del

Prufrock és l'entrada al vast magma que vindrà després. Entrin sense por però amb cura, perquè és molt possible que un cop ofegats vulguin seguir submergits en

Wyndham Lewis va immortalitzar T.S. Eliot el 1938 ARXIU

altres oceans com *El dimecres de Cendra*, *Els poemes d'Ariel*, *La Terra eixorca* o *Els*

Quatre Quartets". El llibre és la porta d'entrada a un món que va saber connectar mentre feia avançar la cultura. *A Funció de la poesia i funció de la crítica* –edició de Jordi Ainaud per a Columna el 1995–, Eliot explicava que les persones de poca experiència són les més susceptibles d'engany davant els productes falsos o adulterats: "I veiem com una generació rere l'altra de lectors no instruïts s'empassa les falsificacions i adulteracions del moment, i fins i tot les prefereix, ja que són més fàcils d'assimilar que no el producte autèntic". No sé si el poeta podria pair l'imperi de falsificacions on vivim actualment, però segur que el viuria entre la indiferència i la incredulitat. Eliot ajuda a pensar i estimula el geni creatiu, renova la tradició mentre l'assumeix en aquesta carretera sense abans i després, sense distàncies ni metes, que és la cultura. Un regal. *

MOTELBARSTOW

RAFAEL VALLBONA

La construcció d'una consciència

No entenem com els uns portaven rosses espectaculars al seient del darrere de les seves *Lo-bito* o *Cota 74*, i els altres anàvem a peu, sovint sols, arrossegant bosses llardoses on sempre hi havia algun llibre de poemes no necessàriament entesos, un paquet de *Rumbo* aixafat, i la imprescindible llibreta de notes. Com podia ser que trepitgèssim els mateixos carrers i visquéssim al mateix poble (bé, ells no, nosaltres hi estíem). Necessitàvem alguna cosa que ens canviés si és que volíem canviar el món tal com presumíem.

Fins que algú va descobrir un vell i atrocinat exemplar de *La febre d'or* (Edicions 62) de Narcís Oller a la menuda biblioteca familiar. El volum havia estat de l'avi, i havia sobreviscut miraculosament a les mil desventures de la vida d'un llibre català que feia dècades que ningú no fullejava. Gràcies al Josep Rodon, l'Eladi i en Foix, però també a la Delfina i l'Emília, vam començar a entendre que treballar com un escarràs, el que feien els nostres pares, mai no atrau cap fortuna i, en

Oller no pretenia, com Zola, fer una novel·la en clau de denúncia social

la majoria dels casos, ni tan sols serveix per mantenir la dignitat. Així, la condició humana es veu perpètuament condemnada a les més baixes cotes de miserabilisme.

Probablement avui en dia Narcís Oller faria documentals de denúncia social i tindria un bloc seguit per milers de persones de totes les cultures. Si una obra literària és capaç d'aguantar, si més no conceptualment, els canals de transmissió contemporanis, és que el seu contingut social i cultural és tan vigent com quan es va escriure. És el que té el realisme: quan el pèndol de la història torna cap a tu el món descobreix que ets allà i et glorifica en la teva modernitat impertèrrita. Oller no pretenia, com Zola, fer una novel·la en clau de denúncia social, però és que en el seu retrat va incorporada la interpretació de la història. Ara, que tenim de tot, potser això no es valora prou, però quan hi havia pocs canals a través dels quals descobrir la realitat... *

AVUITOCA... LLUÍS LLORT

Lleis i somriures

Les lleis són tan antigues com l'home. Molt anteriors, de fet, si tenim en compte les lleis naturals, les físiques, les matemàtiques..., més clares i menys relatives que les morals, imposades per l'home en cada època (sobretot les dictades a través de qualsevol dels formats divins). Els documents que fixen les lleis solen ser soporífers i bigarrats, però no sempre, com mostren aquests exemples trobats a la xarxa. *Llei de la recerca indirecta*: "La manera més ràpida de trobar una cosa és buscar-ne una altra". *Llei de la gravetat*: "Si estàs tranquil quan al teu entorn tot-hom està histèric, probablement no entens la gravetat de la situació". *Llei de la relativitat documental*: "Res és tan fàcil com sembla, ni tan difícil com explica el manual". *Tercera llei de la telefonia*: "Tot cos submergit en una banyera fa sonar el telèfon fix de costat del sofà". *Llei de l'atracció de les partícules*: "Tota partícula que flota per l'aire troba un ull obert". *Segona llei de la caiguda lliure*: "Tot esforç per agafar un objecte que cau provocarà més destrucció de la que hi hauria si deixéssim caure l'objecte de manera natural". *Llei de la vida*: "Una persona saludable és aquella que no ha estat prou examinada pels metges". *Llei de l'experiència*: "Només coneix la profunditat del pou qui hi ha caigut dins". *